

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 68

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POSTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, torek 26. marca 1940

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Izza kulis diplomatske bitke

Nasprotujoča si mnenja o izgledih za ustanovitev bloka totalitarnih velesil - Velika aktivnost nemške diplomacije - V Italiji pričakujejo gospodarsko zblizanje

LONDON, 26. marca. Exchange Telegraph. Tukajšnji listi menijo, da ni trenutno nobenih pozitivnih izgledov za sklenitev trojne zveze med Nemčijo, Italijo in sovjetsko Rusijo. Po njihovi sodbi so difference med posameznimi interesi še vedno tako velike, da onemogočajo uresničenje tega nemškega načrta. Tudi vesti, da bo Molotov prisel na Veliko noč v Nemčijo, se niso uresničile. Na drugi strani pa se v Nemčiji še dalje zatiruje, da se razvijajo zadevna pogajanja ugodno in da bo Molotov le prisel v kratkem v Nemčijo. Prav tako pa tudi v Italiji ne zanikujejo možnosti gospodarskega sporazuma med vsemi tremi totalitarnimi velesilami.

PRITISK NA JUGOVZHOD

AMSTERDAM, 26. marca. HTA. Po zanesljivih poročilih iz Berlina so v teku zelo živahna pogajanja med Nemčijo in sovjetsko Rusijo. V Nemčiji si obetajo od teh pogajanj veliko koristi, ni pa mogoče izvedeti ne na kaj se ta pogajanja nanašajo in ne v kakšnem stadiju so. Zatrjuje se dalje, da bo Molotov le v kratkem prisel v Berlin in vzdržuje se tudi dalje govorice o skorajšnjem sestanku Molotova, von Ribbentropa in grofa Ciana. Istočasno se vrši velik diplomatski pritisk na države južnovzhodne Evrope. Zdi se, da se je težišče, ki je bilo prej osre-

dotočeno na severu Evrope, preneslo v zadnjem času na evropski jugovzhod. Nemčija, Italija in sovjetska Rusija hočejo popolnoma podrediti to področje svojim interesom in izločiti od tam vsak zahodni vpliv. Središče te ofenzive, ki jo vodi v prvi vrsti Nemčija, je osredotočeno predvsem na Romunijo, ki naj bi se popolnoma podredila nemškim ciljem, in to tako v gospodarskem kakor v političnem pogledu. Pričakuje se zato, da bodo prihodnji dnevi odločilnega pomena za nadaljnjo usodo evropskega jugovzhoda. Z druge strani se opaža pritisk Italije na neke druge centre in pritisk sovjetske

Rusije na Turčijo.

V BUKAREŠTI DEMANTIRAJO

LONDON, 26. marca. Havas. V zvezi z vestjo, da je Nemčija stavila romunski vladi svoje predloge v ultimativni obliki, kar je poročal dopisnik agencije Reuter, izjavljajo s strani romunske vlade uradno, da to ni res. Dopisnik Reuterja je bil pozvan, da takoj zapusti Romunijo, kljub temu, da je izjavil, da je vest dobil iz samega romunskega propagandnega ministrstva.

ITALIJANSKE INFORMACIJE

RIM, 26. marca. LRP. Kot prvi konkretni rezultat sestanka Mussolinija in Hitlerja na Brennerju, se napoveduje sporazum, ki bo obsegel evropski vzhod ter omogočil gospodarsko sodelovanje Italije, Nemčije in sovjetske Rusije z državami tega obsežnega področja. Namen tega sodelovanja ne bi bil samo preprečiti razširitev vojne na to področje, ampak preprečiti tudi vse motnje, ki bi jih mogla izzvati gospodarska vojna. Italija, Nemčija in Sovjetska zveza bodo tu one-

mogočile vse angleške in francoske intrige. Med Italijo in Nemčijo obstaja v tem pogledu popolna soglasnost, a tudi sovjetska Rusija se vedno bolj približuje njunemu stališču. Italija gleda zato z največjim zanimanjem na razvoj zadevnih pogajanj med Berlinom in Moskvo. Značilno je tudi, da je šef sovjetske trgovinske misije v Rimu odpotoval v Moskvo, da pripravi teren za pogajanja o novem gospodarskem zblizanju med Italijo in sovjetsko Rusijo.

GLAS IZ AMERIKE

NEW YORK, 26. marca. Stefani. Listi konzorcija Skrips Howard objavljajo članek, v katerem pravijo, da so mali narodi severne in južnovzhodne Evrope izgubili zaupanje v Anglijo in Francijo in da je na ta način močno okrepljen prestiž Italije in načrt Nemčije ustvariti varnost na Balkanu s pomočjo sodelovanja Italije. S tem v zvezi je nastala tudi francoska vladna kriza in se pričakuje angleška. Tudi položaj v Egiptu in na Bliznjem vzhodu ni ugoden.

Načrt za rekonstrukcijo angleške vlade

LONDON, 26. marca. Havas. Današnji angleški listi zopet pišejo, da bo Chamberlain v najkrajšem času rekonstruiral svojo vlado. »Daily Mail« piše po informacijah iz zanesljivega vira, da bo Chamberlain osnoval ožli vojni kabinet, v katerem bodo Chamberlain, lord Halifax, sir John Simon in Samuel Hoare. Hoare bo dobil ministrstvo brez listnice z nalogo,

da izvrši koordinacijo ministrstva vojne, bojne mornarice in letalstva, kakor tudi oddelka za vojno industrijo. Namesto Churchilla bi postal minister za vojno mornarico lord Chatfield, Kingsey Wood bi pa dobil poseben resor za nadzorovanje narodne proizvodnje. List trdi, da laburisti ne bodo stopili v vlado.

Roosvelt bo objavil Wellesove informacije

NEW YORK, 26. marca. Reuter. »New York Times« so izvedele iz diplomatskega vira, da je prezident Roosevelt sklenil takoj po vrnitvi Sumnerja Wellesa iz Evrope uradno objaviti rezultate njegove misije. V vsakem primeru pa bo prezident Roosevelt počakal na prihod Sumnerja Wellesa, ker ne želi, da bi preura-

njene vesti kakor koli delovale na sklepe ameriške vlade glede eventualne akcije za mir. Diplomatski krogi menijo, da poročilo Sumnerja Wellesa ne bo tako, da bi moglo nudi tudi le najmanjše upanje za optimistično presojanje položaja v Evropi.

Papež obsodil zatiranje narodov

RIM, 26. marca. Havas. Papeževi velikonočni maši je prisostvovalo okoli 40.000 ljudi in navzočni so bili tudi člani svetega kolegija, zastopniki vladarske hiše, diplomati in madžarski ministrski predsednik grof Teleki. Po maši je imel papež govor, v katerem je posebno obsodil vse kršitve pravic in pogodb. Dejal je: »Sloga narodov je uničena, slovesno dane obljube so pohojene in pogodbe so bile samovoljno potvorjene ali raztrgane. Vse, kar je človeški duh izumil, služi samo vojni. Kar naj bi bilo človeštvu v

prid, je šlo drugo pot in je namenjeno uničevanju in pokoljem. Miroлюбno izmenjavanje misli paralizirajo vsakovrstne nevarnosti. Ni težko videti, kako se gazijo pravice narodov, kako se bombardirajo in požigajo vasi in mesta, ki so brez vsake zaščite.« Na koncu je pa izrazil upanje, da bo človeštvo končno le doumelo potrebo po slogi in bratski ljubezni in da bodo odnosi posameznih narodov urejeni na podlagi pravičnosti in humanizma, ne pa surove sile.

Telekijeva posvetovanja v Rimu

RIM, 26. marca. Havas. Včeraj je madžarski ministrski predsednik grof Teleki obiskal italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana in dolgo z njim konferriral. Danes bo Teleki obiskal ministrskega predsednika Mussolinija. Italijanski listi pravijo v tem v zvezi, da gre za okrepitev akcije za mir v Podonavju in na Balkanu. Nekateri listi pravijo, da tudi sovjetska Rusija nima nobenih interesov, da bi katila mir v tem delu Evrope. Iz drugega vira se je pa izvedelo, da je namen Telekijevga obiska v Rimu iskati italijanske garancije za eventualne nemško-sovjetske akcije v Podonavju, zlasti na mejah Madžarske. V tujih diplomat-

skih krogih dvomijo, da bi Teleki dobil vsa zagotovila, ki si jih želi.

BUDIMPEŠTA, 26. marca. Stefani. Kljub velikonočnim praznikom je madžarsko javno mnenje z velikim zanimanjem spremljalo pot grofa Telekija v Italijo. Pričakuje se, da bodo rimski razgovori služili predvsem utrditvi skupnih direktiv italijanske in madžarske politike nasproti vojni in problemom južnovzhodne Evrope.

VATIKAN, 26. marca. Stefani. V četrtek, 28. t. m., bo papež sprejel v posebni avdienci madžarskega ministrskega predsednika grofa Telekija.

K triletnici zblizanja z Italijo

RIM, 26. marca. Diplomatski urednik agencije Stefani komentira triletnico podpisane jugoslovansko-italijanskega prijateljskega pakta in naglašja, da so v treh letih šla mimo mnoga izkustva za obe državi. Pakt je dokazal, da odgovarja popolnoma težnjam in potrebam obeh sosed. Govor, ki ga je imel Mussolini 1934. v Milanu, je bil odločilnega pomena za obe jadranski sosed. Mussolini je tedaj izrazil možnost prijateljskega sodelovanja, in tako je prišlo 1936. do gospodarskega sporazuma. Ducejeva izjava, da je

treba odnose med obema državama postaviti na konkretno osnovo, je naša realizacije v prajateljstvu med Jugoslavijo in Italijo, potrjenim v beograjskem paktu. Tak sporazum sta želela že pokojni kralj Aleksander in Nikola Pašić. Knez namestnik Pavle je bil vselej pripravljen, da v smislu ciljev pokojnega kralja Aleksandra dovrši njegovo delo ter je pripomogel, da je prišlo do pakta, solidnega elementa na področju južnovzhodne Evrope.

Ameriška dobava letal zaveznikom

NEW YORK, 26. marca. Havas. General Johnston je pozdravil sklep Roosevelta, da se zaveznikom pošljejo najboljši modeli ameriških vojnih letal. V svoji brzojavki naglašja general, da je odločitev o izročitvi najboljših letalskih modelov USA zaveznikom več kot odlična poteza, ki jo je treba že glede na lasno obram-

bo USA pozdraviti. Kakor leta 1917. bo treba tudi zdaj znatno povečati proizvodnjo letal. Politika, ki jo vodi Roosevelt, naglašja general, bo omogočila znaten porast proizvodnih sposobnosti USA. Tako Rooseveltova kakor Johnstonova izjava je naletela v ameriški javnosti na živahen odmev in odobravanje.

Demanti ameriškega poročevalca

WASHINGTON, 26. marca. United Press. Dopisnik agencije United Press poroča, da niso točne vesti, da so Nemci dovolili tujim poročevalcem ogled otoka Sylta po angleškem bombardiranju. Poročevalci so videli otočne naprave in Hindenburgov nasip le od daleč, poročilo pa so jim dali nemški častniki. Svobodno kretanje jim ni bilo dovoljeno.

Nemški torpedo s Chamberlainovim portretom

LONDON, 26. marca. Reuter. Štiri milje južno od Birlingtona je morje naplavilo okoli 4 metre dolg nemški torpedo, ki ga je spustil te dni neki nemški bombnik. Zadať ima torpedo dva vijaka, spređaj pa portret Chamberlaina z dežnikom. Torpedo je zgrajen tako, da more delovati, ako zgreši cilj, kot morská mina. Angleški strokovnjaki preučujejo sedaj to najnovejše nemško orožje.

NOVA PODMORNICA V USA

NEW YORK, 26. marca. DNB. V Portsmouthu, USA je bila spuščena v morje nova, 1475 tonska podmornica „Traiton“.

NEMCI SEŠTELILI ANGLESKO LETALO

BERLIN, 26. marca. DNB. V noči od sobote na nedeljo so nemške protiletalske baterije opazile na oblačnem nebu angleško letalo tipe „Wickers“ in ga obsule z izstrelki. Letalo se je za trenutek skriló za oblako, nato je pa nastal v zraku velik svit. Letalo se je vnelo in v plamenih zrušilo na zemljo. Prihiteci kmetje so nudili prvo pomoč. Enega letalca so obvezali, drugi je bil opečen prepeljan v bolnišnico. Angleška pilota sta izjavila, da sta dobila nalog odvračati letake nad Nemčijo in zbrati podatke, potrebne za nadaljnje izvidniške plete.

DANSKE POMORSKE IZGUBE

KODANJ, 26. marca. Havas. Kakor se poroča, smatrajo, da je 13 članov posadke parnika »Brita« izgubljenih. Število danskih mornarjev, ki so v sedanji vojni izgubili življenje, se je s tem dvignilo na 33.

BREZPOSELNOST NA PORTORIKI

NEW YORK, 26. marca. DNB. Portorico, ki šteje dva milijona prebivalcev, ima 300.000 brezposelnih.

Maribor, 26. marca.

Zadnje tedne se je hrvatskih in srbskih listih razvnela polemika glede narodnostnih pravic, upravne razdelitve in razmejitve Vojvodine. Problem sam na sebi nedolžen stopa z vso ostrino v ospredje, če ga premostrimo s kulturno političnih vidikov in nuje okrepitve severne meje Jugoslavije.

Od kar se je po zgodovinski selitvi peškega patriarha Arzenija Črnojevića in kasneje preselilo nad 40.000 srbskih družin preko Donave na ravnine ob veletoku in njegovih pritokih, je postajala Vojvodina vedno bolj sestavni del pravno zgodovinske južnoslovenske zemlje. Res da so po iniciativi banatskega guvernerja K. F. Mercyja, s pomočjo samega cesarskega dvora in dunajskega vrhovnega vojaškega sveta jeli prihajati po odhodu Turkov nemški kolonisti v deželo, za njimi pa pritiskali Madžari vedno bolj na jug, vendar so bili Srbi tisti, ki so jih primorali k odstopu zemlje, a so kljub zapostavljanju bili močan kulturni vojaški, pa tudi politični činitelj stare vojne krajine.

Z vladno pomočjo so tudi priseljenci postali skoro premožen sloj Vojvodine, srbski živelj s Šokci, Bunjevci in Rusini je bil kolikor mogoče odrinjen v kot. Toda rasno kakor kulturno pronicavi rodovi so prenesli koncentrični pritisk in tako se je slovanska misel Vojvodine že zgodaj manifestirala tudi v njenem največjem mestu Subotici.

Odveč je nadaljno, statistično naštevaje dognani, ki bi pokazala uspevanje treh močnih narodnostnih individualnosti na žitorodnih tleh obdonske črnice. Slovani, posebno še Madžari in Nemci so si v stari monarhiji ustvarili sorazmerno precej ugoden življenjski standard. In ko je zadihala svobodna Jugoslavija, ko so odpadle kleče in se je slovanski živelj sproščeno razmahnil, je postal v teku let najmočnejša skupina Vojvodine.

Toda, med nje je začela prodirati bela kuga, plodni prirastek postaja vedno manjši v času, ko so se posebno Nemci vrgli na agitacijo okrepitve manjšine s sistemom najmanj štirih otrok! Srbski kmet, pa tudi inteligent v Novem Sadu in vojvodinskih mestih se prav kakor v Sloveniji otresa otrok, neoženjenih moških je vedno več. Biološki krizi se je v zadnjem času pridružila še politična. Ali je prav, da se porajajo prepiri na zemlji, kjer so hrvatski Šokci in Bunjevci, pa Srbi v najtežjih dneh svoje zgodovine, nad 250 let složno branili svoje duševne in materialne pravice? Da vstajajo razni zvodniki in hujskajo prej složne brate k neslogi v veselje tujerodnih skupin? — Avtonomija, razmejitve hrvatskih, pa srbskih interesov v okviru lokalne celote, porazdelitev osnovnih pravic enakopravnosti in mešanih hrvatskih in srbskih krajev ter odnosi do Beograda, oziroma bodoče srbske edinice, vse to so stvari, ki jih trezni možje lahko brez skelečih problemov in vika rešijo.

Naravna, povsem prirodna je stvar, da morajo po tradiciji in preteklosti zaslužni hrvatski Šokci kakor Bunjevci, pa tudi zelo pomembni Srbi dobiti enake pravice v vseh krajih Vojvodine, kjer so naseljeni. Nikjer drugod kakor vprav tu je zaradi močnih manjšinskih skupin treba krepiť slovanski element. Vojvodina nikakor ne sme postati naša Alzacija Lorena! Ne smemo pozabiti, da je na Baranjo, Bačko in Banat padla zgodovinska funkcija severnega branika stare Sumadije, da se je od savsko-donavskih bregov prestavila meja tja k Subotici, da ohrani tradiciji Južnih Slovanov to, kar ji pripada!

Slovenci predobro vemo, kaj pomeni za narod krepitev njegove odporne sile. Slovenija kakor Vojvodina sta po svoji površinski gradnji dve zelo različni pokrajini, obe sta pa nacionalni predstraži Jugoslavije. Prva s predvsem prometno političnega, druga nacionalno vzgojnega stališča notranje celine na zunaj. Zato je treba, da se slovanski živelj Vojvodine zedini k složnim naporom, da si z vsestransko uvidevnostjo uredi svoj dom, okrepi narodnostno, socialno in biološko ter da postane ne naša skeleča obmejna rana, temveč iz Sumadije prestavljen, onstran Donave zasidran nov jugoslovanski Piemont. Piemont narodnega preboda na mešanem obmejnem ozemlju.

Beograd kakor Zagreb morata računati s tem ter s složnim razumevanjem ustvariti našo žitnico čim širokogrudnejšo

Nobenih pogajanj med Egiptom in Italijo

KAHIRA, 26. marca. Havas. Tu so se razširile govorice, da je Italija ponovila svoj predlog, stavljen že pred dvema letoma, po katerem naj bi se sklenila med Italijo in Egiptom prijateljska in nenapadna pogodba. Na italijanskem poslanstvu te govorice odločno zanikujejo. Prav tako je izjavil tudi ministrski predsednik in zunanji minister, da o kakih takih predlogih ni niti govora. Nedavni razgovori med italijanskim poslanikom in ministrskim predsednikom ter kraljem Farukom niso imeli takega značaja. V sedanjih

razmerah bi bil tak pakt za Egipt absolutno nemogoč. Pač pa ne skrivajo na poučenem mestu, da je položaj Egipta zelo resen. Ali Maher paša je izjavil dopisniku Havasa: »Nihče ne more v tem trenutku predvidevati mednarodnih dogodkov. Zato moramo biti pripravljeni na vse, kar bo položaj od nas terjalo.« Opažilo se je tudi, da je imel predsednik Ali Maher paša te dni več konferenc s posameznimi ministri, generali in angleškimi ter francoskimi diplomati.

Blokada in pomorska vojna

LONDON, 26. marca. Reuter. Angleške podmornice so postale v zadnjem času zelo aktivne in so se pojavile v neposredni bližini danskih teritorialnih vod ter potopile dve nemški ladji: »Hadersheim« in »Edmund Hugo Stines«. Parnika sta bila na poti iz danskih luk. Moštvo se je rešilo na Dansko. V Londonu je izzvala ta vest veliko zadovoljstvo. Zaradi viharja, ki je odtrgal mine v Kattegatu, je ves promet po tem prelivu že drugi dan ustavljen.

BERLIN, 26. marca. DNB. Kakor se je ugotovilo, so angleške podmornice ob danski obali pričele potapljati danske trgovske ladje.

LONDON, 26. marca. Havas. Današnji angleški listi pišejo, da bo angleška vlada z največjo pažnjo preučila noto norveške vlade proti kršitvi njene nevtralnosti, toda prav tako odločno bo tudi nadaljevala blokado proti Nemčiji ter storila vse, da onemogoči nadaljnji prevoz že-

leza iz Švedske v Nemčijo mimo Norveške. Listi pravijo, da je napočil čas, ko je treba zahtevati od nevtrolecev, da se striktno drže nevtralnosti. »Times« pravijo, da so izgube, ki jih je norveška mornarica utrpela s strani Nemčije v tej vojni, najboljšo opravičilo za pravilnost stališča angleškega javnega mnenja.

BERLIN, 26. marca. DNB. Nemški tisk naglašja v zvezi z angleškimi akcijami v skandinavskih vodah, da je dolžnost teh držav, preprečiti vsak poizkus angleške diplomacije, razširiti vojno tudi na visoki sever. Nemško stališče v tem pogledu je jasno. Berlin je in bo budno pazil na vsako kretnjo zahodnih demokracij na skandinavskem področju. »Berliner Lokalanzeiger« piše, da je Oliver Stanley že večkrat namignil, kako bo Anglija vodila brezobzirnejši boj proti nevtrolecem ter zaključuje, da bo London storil vse, samo da bi sedanjo vojno razširil na nevtralna področja.

Zavezniki ne bodo več oklevali

BASTON, 26. marca. Havas. Francoski poslanik v Washingtonu je novinarjem izjavil, da bo nova francoska vlada pod Paulom Reynaudom odločno nadaljevala vojno do zmage, kakor bi tako storil vsak drug kabinet na tem mestu. Francija je pozdravila prihod Reynauda na predsedniško mesto. Francija je bila pripravljena pomagati Finski in poseči s svojimi četami v boje, če bi Finska to zahtevala. Zavezniki so odločeni, da poslej ne bodo dopuščali več kršitev svobode in narodnega ozemlja nevtrolecev po nasprotniku.

Sovjetske čete vkorakale v Hanko

HELSINKI, 26. marca. FTA. V noči od petka na soboto so sovjetske čete vkorakale v mesto Hanko, ki je bilo skupaj s polotokom prepuščeno sovjetski vladi v najem kot pomorsko in letalsko oporišče. Prispelo je le malo sovjetskega vojaštva. Finsko prebivalstvo je mesto in polotok že prej zapustilo do zadnjega človeka.

IZ AMERIŠKEGA SENATA

WASHINGTON, 26. marca. Senat je pričel debato o triletnem podaljšanju pooblastil predsednika za sklepanje trgovinskih pogodb s tujimi državami brez ratifikacije s strani senata. Predsednik senata se je zavzemal za ukrepe, ki naj omogočijo po sedanji vojni naglo gospodarsko obnovo sveta. Mnogi govorniki so se zavzeli za to, da se pooblastilo ne podaljša. Zunanji minister Hull zahteva nujno izglasovanje podaljšanja zakona, ker bi v nasprotnem primeru nasprotniki predsednika Roosevelta mogli to izkoristiti pri volilni kampaniji.

NOVE ODREDBE PARAGVAJA

BUENOS AIRES, 26. marca. Havas. Paragvajska radijska postaja je objavila več vladnih deklaracij, ki določajo politični mir v državi. Prepovedana so vsa zborovanja, ki bi ne bila prijavljena in listi naj se izogibljajo strankarskih napadov. Za javna dela so razpisani novi krediti. Zgradile se bodo štiri nove poljedelske šole. Posebna uredba ima namen preprečiti nezakonito kopičenje bogastva privatnikov in občinskih uradnikov.

upravo v napredek in splošno korist vse Jugoslavije. Tu je prilika, tu postavljena naloga, da se pred svetom in v tekmi z naprednim tujerodnim elementom izkazemo kot dovoli zrele, sposobne regulatorje moderne državne celine.

Izjava Cincar-Markovića

Ob tretji obletnici pakta med Italijo in Jugoslavijo je zunanji minister dr. Cincar Marković beografskemu dopisniku agencije Stefani med drugim naglasil »važnost izrednega diplomatskega akta, ki je pripomogel k tesnemu sodelovanju obeh sosed. Negotovost sedanjega položaja v Evropi dokazuje še bolj vrednost prijateljskih odnosov med obema državama, zasnovanih na popolnem zaupanju in spoštovanju jadranskih sosed.« Ob tej priliki so bile izmenjane prisrčne brzojavke med Rimom in Beogradom. Rimski listi poudarjajo pomen prijateljskega sporazuma in naglašajo, da bosta Italija in Jugoslavija branili skupne interese.

ORGANIZACIJA TRGOVINE V TURČIJI

CARIGRAD, 26. marca. Stefani. Trgovinsko ministrstvo je izdelalo načrt o osnovanju Zveze trgovcev izvoznikov in uvoznikov v cilju, da se laže kontrolirajo vladne odredbe. Načrt je izdelan po načelih fašistične korporacije.

NALOGE DANSKEGA PARLAMENTA

KODANJ, 26. marca. DNB. Vlada bo ob priliki izrednega zasedanja parlamenta predložila nove zakone o trgovini s tujino. Poosrejeni bodo ukrepi glede prodaje srebra, zlata ter zlatih in platinskih izdelkov iz države. Sodijo, da bo govo povečani tudi nekateri davki.

SMRT IZUMITELJA BRANLYJA

BUENOS AIRES, 26. marca. Havas. Vsi argentinski listi prinašajo dolge nekrologe umrlemu francoskemu fiziku, prof. Ed. Branlyju, ki je v prvih letih brezžičnega brzojavljanja izumil tako zvane Branlyjeve cevi. Njegova smrt je napravila povsod po državi globok vtis.

AVTOBUSNA NESREČA V ŠPANJI

MADRID, 26. marca. Havas. Avtobus, poln potnikov, je zavezil na progo Bilbao — Barcelona v trenutku, ko je pripeljal vlak. Potniki v avtobusu po naključju niso utrpeli večjih poškodb, tri osebe brzega vlaka so težko ranjene prepejale v bolnišnico.

AGA KAN POTUJE V EVROPO

KAHIRA, 26. marca. Havas. Aga Kan se je vkrcal na parnik »Marco Polo« in odpotoval v Evropo.

Mariborska napoved. Pretežno oblačno in vetrovno vreme. Obeta se dež. Večera je bila največja toplota +16,0, danes najnižja +8,5, opoldne pa +15,0.

Borza. Curih, 26. marca. Devize: Beograd 10, Pariz 931, London 164, New York 7597½, Milan 10625, Berlin 8612½, Praga 355, Sofija 340, Budimpešta 143½, Atene 104½.

Domači zapiski

Lepe besede

Velikonočni »Slovenec« priobčuje pod naslovom »Pozdrav Vstalega« uvodnik, iz čigar konca posnemamo: Sedanji papež si je izbral za geslo svojega papeževanja: Mir je sad pravičnosti! To je geslo Cerkve za današnji čas, to je odrešilni program vsemu človeštvu! Samo pravičnost vodi do resničnega, trajnega mira. Pravičnost zahteva, da drug v drugem spoštujemo človeško dostojanstvo, njegovo čast in njegove pravice, ki jih ima od Stvarnika samega. Pravičnost mora biti osnova sožitja v družini, v občini, v državi in med narodi. Čim bo človeštvo zavrglo moderno pogansko načelo, ki se je pričelo uveljavljati v naši dobi, da je moč nad pravico in da je nasilje že tudi pravica in zakon, se bo takoj z ogromnim korakom približalo krščanstvu in tistemu miru, ki ga je oznanil od smrti vstali Zveličar.

Konference dr. Korošca

Iz Sarajeva nam poročajo, da se v tankajšnih političnih krogih mnogo komentirajo sestanki in konference, ki jih ima dr. Korošec v zvezi s stabilizacijo vlade g. Cvetkovića. Dr. Korošec, ki je ta čas na oddihu v Trstenem pri Dubrovniku, se bo, kakor se tukaj zatrjuje, na povratku v Beograd zopet sestal v Sarajevu z dr. Šefkijem Behmenom, intinimim sodelavcem dr. M. Stojadinovića. Načrt dela gg. Stojadinovića in dr. Behmena, tako v pogledu na razmere v Bosni kakor z ozirom na kontakt z dr. Korošcem, je bil dogovorjen že prej v Beogradu in je bil tudi predmet razgovora na znani konferenci grupe dr. Stojadinovića v Zanatskem domu v Beogradu.

Grupa dr. Kulenovića se pridruži HSS?

Javljajo nam iz Sarajeva, da je skoraj pričakovati zelo važno odločitev muslimanske skupine dr. Kulenovića (bivše JMO). Gledišča vseh srbijanskih politikov, tako vladnih, kakor opozicijskih, in zlasti prizadevanja nekaterih eksponentov, da razbijejo vrste muslimanov s pomočjo oseb, ki nimajo opore v narodu in ki niso nikdar bili pravi predstavniki muslimanskih interesov, so spravili v kontakt ugledne predstavnike grupe dr. Kulenovića in muslimanske grupe HSS g. Hakiye Hažića. Na sestankih se je razpravljalo o tem, da bi se bivša JMO v celoti pridružila HSS. V tem smislu da bodo podani referati g. dr. Mačku in dr. Kulenoviću.

Milan Grol o sporazumu

Novi šef Demokratske stranke Milan Grol je v svojem govoru v Skopliju dejal, da »je treba najprej rešiti vprašanje tretje edinice države in šele potem iti na volitve. Sporazum nismo podpisali in ga tudi ne bomo, toda to še ne pomeni, da ga hočemo izbrisati. Je še mnogo problemov in ran, ki jih moramo rešiti pred volitvami. Demokratska stranka se ne odreka ambicij sodelovanja pri vodstvu države.«

Tisoč neobdelanih kmetij

Ljubljanska »Slovenija« piše v članku »Notranja kolonizacija v Sloveniji« med drugim: Ena prvih nalog bi morala biti kolonizacija naše Kočevske, kjer stoji okrog 1000 hiš praznih in leži 1000 posestev, katerih lastniki so izseljeni tuji, neobdelanih, medtem ko slovenski narod strada zemlje in se zaradi tega izseljuje. Ta posestva morajo priti v roke slovenskih kolonistov, in sicer družin s številnimi otroki, katerim je treba dati pri takšni kolonizaciji prednost. Tisoč slovenskih družin s tremi ali več otroki na Kočevsko, in kočevskega vprašanja ne bo več! Slovenija je agrarno preveč pasivna dežela, da bi si mogla dovoljevati razkošje neobdelanih posestev, pa tudi preveč goste naseljena.

Slovani smo živeli od porazov

Zgodovina je dokazala, da so Slovani živeli od porazov, Nemci so se pa krepi od zmag. Dokazala je, da so Slovani žilavejši in odpornejši, kadar niso svobodni, kakor pa kadar so neodvisni. Laže jih je zlomiti, kakor držati zlomljene. Tuji morejo spočetka zmagati, toda Slovani zato ne bodo ostali podjarmljeni. — Dr. V. Kršković v »Hrvatskem Kolu«.

Novice

Planine v plamenih polarnega sija

Kakor predianskem je severni sij, tud. to pot vzem ri Evropo

Planinci in smučarji, ki so za letošnje velikonočne praznike naskočili gore, so doživeli na velikonočni večer presenečenje, ki jim bo ostalo za vedno v spominu. Nekaj po pol sedmi uri zvečer je začelo žareti na severovzhodni strani nebesa nebo krvavordeče. Sij je naraščal ter se počasi širil proti severu zapadu, dokler ni bila vsa severna stran neba zalita s krvavordečim sijem.

Tudi v Kocbekovi koči na Koroščici so kmalu opazili sij, ki je lil v nebo iz strmihih grebenov Ojstrice. Sij je segal v nebo s podolgovatimi prameni, kakor da bi sijali reflektorji. Zanimivo je bilo tudi, da se prameni, ki so prihajali iz sija, niso širili kakor žarki iz oble, ampak da so se na nebu zblíževali. Obenem se je videi odsvit sija na južnih zasneženih pobočjih gora, ki so bile docela okrvavljene. Polarni sij je trajal dobro uro okoli pol osmih, ko je začel počasi pojenjati od vzhoda proti zapadu.

Severni polarni sij se je pojavil nad našo pokrajino v zadnjih decenijah že 5 krat. Severni sij so opazovali pri nas v noči od 24. do 25. oktobra 1870, nato 17. novembra 1882, tretjič 15. marca 1921, četrtič pred dvema letoma v noči od 25. do 26. januarja 1938. Polarno svetlobo so videli vselej nad vso srednjo Evropo vse do Sicilije in Gibraltarja. Tokrat je bil polarni sij izredno močan. Taki močni polarni siji so redno združeni z magnetičnimi viharji. Magnetični viharji se imenujejo one motnje v zemeljskem magnetizmu, ki zajamejo vso zemljo istočasno. Ti magnetični viharji menjajo smer magnetične sile. Polarni sij nastane zaradi elektronov, ki pridejo iz sonca v atmosfero, in to pod vplivom magnetiskih polj. Sij se pojavi v višini 80 do 100 in še več kilometrov. Po navadi so taki pojavi tudi zvezani z močnimi sončnimi pegami. Tudi pri zadnjem polarnem sijju pred dvema letoma se je pojavila na soncu ogromna sončna pega.

Nebesni pojav so opazovali ljudje tudi po mestih in podeželju. Tako nam piše kmet Miha Čevnik iz Vrhov pri Slovenjgradu, da je opazil na severnem nebu med 19. in 20. uro močno rdečo svetlobo. Misli je, da je požar, pa je poklical domače. Znenada pa je rdeča svetloba izginila ter se pojavila na severu zahodu rumena svetloba. Nekaj trenutkov zatem so šinili na levi in desni strani sija močni rdeči žarki od severa proti jugu. Nato je rumena svetloba izginila. Rdeči žarki so se pomikali od severa proti jugu ter so bili na jugu suličasto zaostreni. Končno so ti žarki izginili. Nebo je bilo jasno.

sijale so zvezde, nekaj po siju pa je začela vzhajati luna.

V nekdanjih časih so pravili ljudje, če se je pojavil severni sij, da se je odprlo nebo. Zato so popadali na kolena ter molili.

*

Nenavaden pojav tečajne svetlobe je sprožil v vseh državah velike motnje v brezžičnem brzojavljenju. Severni sij so opazili po vsej Evropi, posebno močno v balkanskih državah in v Italiji. Zvezdoslovci so mnenja, da je ta nebesni pojav v zvezi z rekordno množino letošnjih sončnih peg.

V iskanju nadaljnih žrtev pri Ozlju

DOSLEJ SO DVIGNILI 9 ŽRTEV — STROJEVODJA, KI SO SE MU DOGO-DILE NA TEM KRAJU ŽE TRI NESREČE, JE ZAPROSIL ZA UPOKOJITEV

Na kraju tragične nesreče pri Ozlju delajo z vso naglico, da bi čimprej usposobili progo za promet. Z deli niso prenehali niti preko velikonočnih praznikov. Poleg tega je progla še vedno nevarna za promet, saj se od časa do časa nad progjo odrtgavajo skale, kakor se je zgodilo pretekli četrtek pri Bubnjarcu.

Zadnje dni so izrekli izpod lokomotive nadaljnje tri žrtve: trupla trgovskega potnika Josipa Pečnika iz Ljubljane, sezonskega delavca Alojza Pečjaka iz Luč, ki se je vračal iz Sušaka in Nikola Strmca, ki se je prav tako vračal iz Sušaka. Vsa tri trupla so bila strahovito iznakažena. Strmčevo in Pečjakovo truplo so pokopali na ozaljskem pokopališču, Pečnikovo pa so prepeljali sorodniki z avtofurgonom v Ljubljano.

Tekom včerajšnjega dne so delavci razstavili lokomotivo na ogrodje in kotel ter jo dvignili na vagon. Bojijo se tudi, da je nekaj ponešrečencev, ki so izginili ob priliki nesreče, odnesla Kolpa. Zategadelj je reševalna komisija odredila, da se preišče ves teren do električne centrale.

Po slikah v časopisju so tudi ugotovili, da je ponesrečena neznana ženska Frančiška Cerarjeva iz Slovenije. Ker je potapljač naletel na neko žrtev v vodi pod vagonom, ki je pa ni mogel dvigniti, se ve doslej zagotovo za 9 žrtev. Potapljač je tudi izpovedal, da je zelo verjetno, da je voda odnesla mnoge žrtve, ker je na dnu reke tok zelo močan.

Strojevodja Janez Pogačar je doživel na tej progji že tri katastrofe. Prva se mu je pripetila pred dobrim letom, ko se je na kraju sedanje nesreče odlomila skala, ki pa ji je strojevodja ušel brez žrtev, druga nesreča se mu je pripetila 17. t. m. pri Ozlju, pri kateri je naraslo število žrtev že na devet, tretja pa 4 dni pozneje pri Bubnjarcu. Strojevodja je to tako potrilo, da je vložil prošnjo za upokojitve.

Ob tej priliki je treba tudi naglasiti, da je na kraju nevarnega ovinka stala do 1924. l. čuvajnica, v kateri je bil čuvaj, ki je pred prihodom vsakega vlaka pregledal progjo.

c Opereto »Gajšo« bodo Mariborčani uprizorili v mestnem gledališču v petek, 5. aprila.

c Mestni svet celjski ima redno sejo v petek, 29. t. m., ob pol 19.

c Novi grobovi. Umrla je v Celju za sebena Marija Jarmošek. Na Dečkovi cesti 26 je umrl sinček narednika Škerl Zvonimir. — Na Spodnji Hudinji 88 letni železničar Anton Orlić. — V javni bolnišnici so umrli: 29 letni sin posestnika Franc Krajnc iz Slivnice pri Celju; sin malega posestnika Anton Gubensek iz Viršanja pri Podčetrniku; 14 letni sin posestnika Alojz Toman iz Kala pri Vranskem in 63 letna raznašalka časopisov Lucija Gunšerjeva iz Celja, žena vpok. fin. podpreglednika.

c Kronika nesreč. 21 letni mehanik Franc Glinšek, Gesta na Dobrovo, se je pri delu opeknel po obrazu. — 37 letnemu posestniku Alojzu Stoparju je, ko je napregel konja, odtrgalo kazalec. — 33 letna pos. hči Ivanka Borneš iz Prekorja pri Skofji vasi, je padla in si zlomila nogo.

Ljubljana

a Dve žrtvi fantovskega obračunavanja. Neki 16 letni železničarski sin iz Zaloga je obstrelil v Zalogu 15 letnega Mirka Budala iz Zaloga in 17 letnega Rudolfa Burkelja iz Spodnjega Kašlja. Stanje obeh obstreljenih je zelo resno.

a Strahotna nesreča. V Celarijevi žagi pri Škofjeloškem kolodvoru so transmissije zagrabile 16 letnega žagarja Franca Brenka iz Virmaša ter ga ubile. Truplo ponesrečenega mladeniča je bilo tako izkazeno, da ga niso niti obducirali, ampak so ga po komisijskem ogledu pokopali.

a Brezposelna podpora Delavske zbornice. Od Delavske zbornice v Ljubljani smo prejeli vest, da je že prekoračila kvoto svoje proračunske postavke za brezposelne podpore za prvo trimesečje. Ker se že začelja stavbna sezona, Delavska zbornica v Ljubljani do nadaljnjega ne bo razdeljevala brezposelnih podpor.

o Iz Laškega. Za šefa davčne uprave v Nišu je bil v posebni misiji postavljen od finančnega ministra višji davčni kontrolor g. Viktor Kumer iz Laškega. Vesti, ki so jih objavili nekateri listi o njegovi premostitvi v Srbijo, so torej neresnične. Slovenskemu davčnemu uradniku, ki je bil v posebni misiji in samo za določen čas 30 dni poslan na tako veliko davčno upravo s 30 uradniki, gre pač vse priznanje, ki mu ga je dala s tem imenovanjem tudi nadrejena oblast.

a Pesem noža v Halozah. Pri Sv. Barbari v Halozah je 24 letni Jakob Kolenik z nožem zaklal, ko se je napil, 20 letnega

NAPOVEDANO JE POVIŠANJE PLAČ DRŽAVNIM NAMEŠČENCEM

Na povratku iz Grčije je finančni minister dr. Šutej v Djevdeliiji izjavil številnim državnim uradnikom in drugim nameščencem, ki so ga prišli pozdravit, med drugim tudi naslednje: »Vlada bo na svoji seji 28. t. m. uredila to vprašanje. Rodbinske doklade za deco bodo posebej povečane po 50 din. Povišanje plač bo znašala povprečno od 100 do 200 din. Povišane pa bodo plače le uradnikom nižjih položajnih skupin, in sicer od uradniških pripravnikov do uradnikov vključno 4. položajne skupine 2. stopnje ter služiteljem in zvaničnikom. Žene uradnice ne bodo prejemale osebne draginske doklade in tudi draginske doklade za žene ne bodo priznane. Plače se bodo povišale z novim proračunskim letom, to je s 1. aprilom t. l.«

posestniškega sina Josipa Poločnika iz Paradiža pri Sv. Barbari v Halozah. Po zločinem uboju je Kolenik pobegnil.

o Igra, ki se je končala s smrtjo. Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu se je med nekim igranjem zaletel neki fant s smučarsko palico v 16 letnega posestniškega sina Ignaca Gerika, da mu je predril telo skozi trebuh. Ponesrečenega Gerika so takoj prepeljali v bolnišnico, vendar pa je bila rana prehuda ter je fant v mukah izdihnil.

o Jokajoč dojenček ob pragerskem ribniku. Oskrbnik Stanko Drole iz Pragerskega je našel ob pragerskem ribniku jokajoč in dober leden dni staro dete. Otrok je bil zavil v eunje ter že ves premražen.

n V Sisku polarni sij in potres. V mnogih evropskih državah so na velikonočno nedeljo zvečer opazili polarni sij. Tudi v naši državi je bil dobro viden. V Sisku so istočasno občutili tudi potres.

n Tožba zaradi uniform Stojadinovičevih omladincev. Beograjski krojač Zlka Marinković toži bivše vodstvo JRZ zaradi odškodnine za uniforme, ki jih je napravil za Stojadinovičeve omladince. Skrojil je 500 uniform, ki menda niso bile v redu plačane.

n Nova tarifa za prevoz nafte. S 1. aprilom stopi v veljavo nova tarifa za prevoz nafte in naftinih proizvodov.

n Iz tujine se vrnila v — smrt. Po 6 mesečnem bivanju v Nemčiji se je za Veliko noč vračala v Vinkovce 19 letna Anka Bayerjeva. Med vožnjo je mladenka padla iz vlaka in kolesa so jo razpolovila.

Sport

s V hrvatsko-slovenski nogometni ligi je v nedeljo doživela Ljubljana ponoven poraz. Proti zagrebški Concordiji je izgubila na lastnih tleh ter se je tekma končala 4:1 (1:0) za Zagrebčane. Prijateljsko srečanje na velikonočni ponedeljek je bilo zaradi nedeljskega neuspeha odpovedano. Ljubljana je tako ostala s tremi točkami zaostanka za predzadnjim klubom na zadnjem mestu tabele. Nadaljnji rezultati so bili: Gradjanski—Slavija (V) 5:0 (3:0), Bačka—Sask 2:0 (1:0), Hajduk—Split 8:3 (4:1), Hašk—Slavija (O) 2:0 (0:0).

s V srbski nogometni ligi je Jugoslavija porazila visoko Zemun s 8:0 (2:0), BSK je nadvladal Bato s 4:1 (2:1), Zak—Jedinstvo s 2:0 (1:0), Vojvodina—BASK s 3:0 (3:0), Gradjanski (S)—Slavija (S) 3:2. BSK vodi s šest točkami naskoka, na zadnjem mestu je Zemun.

s Senzacija sportnih praznikov je bil uspeh naših tekmovalcev na balkanskem teku v Carigradu, kjer so sodelovale lahko-atletске reprezentance Turčije, Jugoslavije in Grčije. Rezultat teka je bil naslednji: 1. Jože Kotnik, Jugoslavija, 24:40,4, 2. Mauropostalos, Grčija, 24:56,3, 3. Maksud, Turčija, 25:20,1. V celotni ocenilni lestev je zmagala Jugoslavija s 14 točkami naskoka, na drugem mestu je Turčija, zadnja Grčija. Moštvo Jugoslavije si je osvojilo lep pokal, zmagovalci Kotnik še posebej. Tekaci Kotnik—Bračan—Kvas in Glonar so tedaj lepo manifestirali lahko-atletsko misel Jugoslavije.

s V smučarskih tekmah na Pokljuki ki jih je priredil Sk Ljubljana, je skakalo na 40 meterski skakalnici 16, na 15 metreski pa 5 tekmovalcev. Na prvi je dosegel največ točk in najdaljši skok Karel Klančnik (Lj.) 145,4, 36,5 m, 34 m, na juniorski skakalnici pa Albin Rogel 92,4 (12 m, 11,5 m). V tečaju za alpsko kombinacijo na Lipanci je v veleslalomu ob slabem vremenu nastopilo 11 tekmovalcev, ki so v 1 km dolgi progji prešli 11 vratc. Prvi je bil Saša Molnar (Lj.) 2:07,2.

s V veleslalomu na Peci so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Miran Cizelj (SPD Maribor) 1:11, 2. Viktor Wolfgruber (Rapid) 1:34, 3. Jože Stante (Maribor) 1:34, 4. Fritz Karasek (Rapid) 1:51, 5. Anton Mlačnik (SPD Mežica) 2:25, 6. Lojze Leskovec (SPD Mežica) 2:8.

s Gostovanje železničarja v Koprivnici je bilo oba dneva praznikov uspešno. Prvi dan so premagali Mariborčani Gradjanskega s 2:0, v ponedeljek pa Sloge 2:0.

Dvojni uboj v Ljutomeru

Po velikonočni procesiji se je sredi Ljutomeru v soboto zvečer pripetil silno žalosten dogodek, ki je razburil vso okolico. Splet je padlo dvoje mladih življenj pod nožem pijanca. Komaj 19 letni čevljarški pomočnik Ludvik Potočnik iz Brezovščaka se je na velikonočno soboto tako napil, da je kolovratil po Ljutomeru in nadlegoval ljudi, ki so se vračali ob vstajenja. Mimo njega sta prišla tudi 26 letni viničar Mihael Stajanko in prav to-

liko stari viničar Maksimilijan Preiner, oba iz Ilovca v ptujskem okraju. Hotela sta pijanega Potočnika pomiriti. Ta pa je še bolj pobesnel. Potegnili je nož in sunil z njim mladeniča v levo stran vratu. Oba sta se zgrudila v krvi in kmalu izkrevavela. Šele kri je ubijalca nekoliko iztreznila. Dal se je prijeti. Ljutomerskim orožnikom je zločin priznal. Po zaslišanju so Potočnika izročili v sodne zapore v Murski Soboti.

PRETEPI ČEZ PRAZNIKE

K 8 letnemu posestniškemu sinu Dragu Rizmanu na Kogu v Slovenskih goricah je prišel na veliko soboto po vstajenju neki moški ter ga povabil, naj gre z njim. Ker fant ni hotel iti, ga je moški oplazil preko obraza s trnasto akacijevo vejo. Nesreča je hotela, da se je trn zataknil fantu v oči. Prepeljali so ga sicer takoj v mariborsko bolnišnico, vendar je malo verjetno, da mu oko rešijo. — V Cirkovcih na Dravskem polju je posestniški sin Ivan Kolar napadel na cesti 26 letnega Štefana Herka ter mu prerezal žile. Hergo se zdravi v bolnišnici. — V Sp. Dupleku pa je zabodel z nožem v hrbet neki Ferlič Peter 21 letnega dninarja Jožefa Senekoviča, ko je prišel iz cerkve.

TVORNICI PONAREJENIH PETSTOTAKOV V RADEČAH PRI ZIDANEM MOSTU

Oblasti v Zagrebu so odkrile veliko ponarejevalsko afero, v katero je vpletenih več uglednih osebnosti. Na podlagi preiskave so postala naša oblastva pozorna na posestnika Franca Majcna v Radečah pri Zidanem mostu. Orožniki so napravili preiskavo ter odkrili pri Majcnu celo tiskarno za ponarejevanje petstodinarskih bankovcev, obenem pa celo kopico orodja, papirja in barv za izdelovanje denarja. Ponarejevalnica je bila opremljena z najmodernejšimi aparati. Orožniki so Majcna aretirali, tiskarno pa zaplenili. Ponarejeni petstotaki so se razpeščali v Mariboru, Celju in Ptuj.

Celje

IZ MASČEVANJA ZAZGAL HIŠO.

V velikih Ravnih pri Novi cerkvi je nastal požar, ki je popolnoma upelnil hišo posestnika Štefana Špa. Ogenj je uničil tudi mnogo drugih stvari, živil, krme, strojev, zgovori sta tudi 2 kozi. Škoda je velika, zavarovalnica majhna. Zažgal je 15 letni sin posestnika Kotnika iz masčevanja, ker so si bili Kotnikovi in Šipovi že dalje časa v sovraštvu.

c Velikonočni prazniki so bili v našem mestu zelo živahni. K vstajenjem se je v soboto popoldne zbralo v mestu veliko občinstva. V nedeljo zjutraj je bilo pri vstajenju pri sv. Jožefu mnogo nad 1000 ljudi. V ponedeljek pa se je opravilo velikonočno opravilo na hribu sv. Miklavža, kamor so po stari navadi pohiteli Celjani.

c Polarni sij se je pojavil v nedeljo zvečer med 7. in pol 8. uro. Nebo nad mestom in celjsko kotlino je žarelo, kakor ob priliki kakega velikega požara. Svetloba je prišla od severovzhoda in je zatoniła proti zahodu. Zareče nebo je bilo možno opazovati nad pol ure.

c Tečaj obvezne telesne vzgoje za učence Trgovske nadaljevalne šole se pričnejo z 2. aprilom. Tečaji bodo vsak torek od 18. do 20. v celjski okoliški šoli. Učenci morajo k tečaju priti snažni in s seboj prinesiti telovadne copate, drugo dobe tam.

c Trgovsko društvo v Celju priredi v petek, 29. marca, ob 20. v dvorani Obrtnega doma predavanje o »Prodajni tehniki«. Predavanje bo za trgovske nameščence, pa tudi trgovci so naprošeni, da se ga udeležijo. Za vaje in vajenke II. in III. razreda trg. nad. šole bo istotam enako predavanje v sredo, 3. aprila ob 18.

c Združenje trgovcev za okraje Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah ima 17. skupščino v četrtek, 28. t. m., ob 8. zjutraj v dvorani Nar. doma v Celju.

Maribor

Mesarski mojstri opravičujejo svoje cene

V številki 65 Vašega lista z dne 20. marca ste objavili pod naslovom »Ne izrabljajte konsumentov« članek, na katerega odgovarjamo:

Nikakor ni res, da so mesarji »kar čez noč povišali cene mesu, masti in slanini«. Nasprotno se cene od decembra niso zvišale in stane govedina prej ko slej 10 do 12 din, slanina 16—17 din, salo pa 17—18 din kg. Pri tem pa moramo jav-

nosti pojasniti, da se cene živini, odkar so decembra zaradi forsiranega izvoza nenadoma močno poskočile, stalno dvigajo in so danes res povprečno najmanj za 2—3 din višje kot koncem preteklega leta. Zaradi tega bi bili mesarji gotovo povsem upravičeni povišati tudi cene mesu, kar pa do sedaj niso storili. To je dokaz za njihovo socialno čustvo, vanje, ki jim velevala prebroditi trenutno

težko situacijo do skrajne meje z lastnimi žrtvami in navzlic naši izvozni politiki oskrbovati domači trg z mesom po cenah, ki jih naš konsument zmore. Mesarji torej, ki kljub narasli ceni živine, meso še vedno prodajajo po starih cenah, prav gotovo ne izrabljajo konsumentov. — **Združenje mesarskih in klobasičarskih mojstrov v Mariboru.**

Nova delitev bencina na karte

Na podlagi čl. 15 naredbe št. 3 o omejenih prodajih tekočih goriv je odbor za določevanje količin bencinske mešanice sklenil, da se od 1. aprila 1940 do nadaljnjega izdajajo na en kupon sledeče množine bencinske mešanice:

1. Na karte z enim vodoravnim rdečim trakom: za kupon, ki je označen s črko A 40 litrov, za kupon s črko B 50 l, za kupon s črko C 70 l in za kupon s črko D 80 l;

2. na karte z dvema rdečima vodoravnima črtama: za kupon s črko A 20 l, za kupon s črko B 25 l, za kupon s črko C 30 l in za kupon s črko D 40 l;

3. na karte s tremi navpičnimi rdečimi črtami: za kupon s črko A 15 l; za kupon s črko B 20 l; za kupon s črko C 25 l in za kupon s črko D 30 l;

4. na karte z eno zeleno vodoravno črto: za kupon s črko A 30 l, za kupon s črko B 60 l, za kupon s črko C 70 l in za kupon s črko D 90 l;

5. na karte z dvema vodoravnima zelenima črtama: za kupon s črko A 30 l, za kupon s črko B 40 l, za kupon s črko C 50 l in za kupon s črko D 65 l;

6. na karte z eno črno vodoravno črto: za kupon s črko A 3 l, za kupon s črko B 5 l;

7. na karte z dvema vodoravnima črnima črtama: za kupon s črko A 2 l, za kupon s črko B 3 l;

8. na karte, ki imajo rdeče natisnjeno označbo »Avtobus«: za kupon s črko A 40 l, za kupon s črko B 70 l, za kupon s črko C 105 l in za kupon s črko D 150 l.

Obširen program mariborskih letalcev

Te dni je bila prva seja odbora mariborskega Aerokluba, ki jo je vodil predsednik ravnatelj g. Krejči. Na tej seji so sestavili obširen delovni program. Mariborski letalski pionirji so že doslej pokazali velike uspehe v svojem udejstvovanju, letos pa so sklenili delokrog še razširiti in svoj program izpopolniti. Tako sta v programu dva letalska meetinga, prvi je določen za Ljutomer. Poleg tega bo tudi več letalskih dnevoev na deželi, da se tudi tam poveča smisel za letalstvo, ki je danes v vsaki moderni

državi življenjskega pomena. Večji razmah bo letos tudi v jadralnem letalstvu, ker kaže tudi podeželje za to panogo letalstva vedno več zanimanja. Uspehi bodo tem večji, ker ima jadralno-letalska skupina v Mariboru večje število izurjenih pilotov in kvalificiranih modelistov. Da bo vse to ogromno delo Aerokluba ekspeditivno, so nastavili posebnega knjigovodjo, ki bo v določenih uradnih urah dnevno sprejemal stranke v klubskih prostorih na Aleksandrovi cesti 12/I.

cu iz Guštanja ter mu poškodovale oči. — Pri streljanju z močnarjem si je težko poškodoval glavo 20letni krojaški pomočnik Peter Zlahtič iz Dupleka.

m Zdrušno predavanje. V okviru združenih predavanj govori drevi ob 20. v Ljudski univerzi g. Franjo Pavlica,

NA MOTOCIKLU V SMRT

V žalostno kroniko velikonočnih dogodkov spada tudi tragična smrt 28letnega elektrotehnikarja Friderika Rečnika s Pobreške ceste. Ko se je peljal z motorjem proti Sv. Janžu na Dravskem polju, se je hotel izogniti nekemu avtomobilu. Pri tem pa je mladenič izgubil oblast nad vozilom, Rečnik je padel in obležal z razbito lobanjo. O tragičnem dogodku so bili takoj obveščeni mariborski reševalci, ki so ponesrečenca prepeljali v bolnišnico. Zdravniki so se sicer trudili, da bi mu rešili življenje, vendar je mladi Rečnik po 36 urni nezvesti podlegel smrtnim poškodbam.

ŽRTVE VELIKONOČNEGA STRELJANJA

Na velikonočno nedeljo in ponedeljek so pripeljali v mariborsko bolnišnico več fantov, ki so postali žrtve velikonočnega streljanja. Tako je pri streljanju s karbidom poginilo pločevinasto škatlo v obraz 11letnemu delavčevemu sinu Ivanu Štru-

uradnik drž. mlekarskega zavoda iz Škofje Loke o: »Mleku in mlečnih izdelkih«. Vstopnine ni!

m Poročila sta se na velikonočno nedeljo g. Viktor Urbančič in gđ. Mara Magdičeva.

m Žrtev materinstva. Na cesti so popadli 23letno Milko Cafovo od Sv. Barbare v Slov. gor. porodni krči. Onesvestila se je in izgubila mnogo krvi. Ko so porodnico pripeljali v mariborsko porodnišnico, je bilo že prepozno. Mlada žena je postala žrtev materinstva. Dete je zdravo.

Klobuki, perilo ugodno pri »Lama«, Maribor

m Dijaški kuhinji v Mariboru sta nakazala gospa Liza Serajnikova in rodbina ravnatelja Draga Kocmuta mesto venca na grob rajnega prof. Gabrijela Majcena 150 din.

m Prva letošnja razstava likovne umetnosti v Mariboru bo otvorjena prihodnjo nedeljo dopoldne v beli dvorani Uniona. Razstavlja bosta svoja novejša in najnovejša dela mariborski slikar Zoran Mušič in ljubljanski kipar Karel Putrih.

VELILA TOMBOLA

gradbenega oddelka Sokolskega društva Maribor-matica, 16. ali 29. junija 1940

m Pevski zbor Glasbene Matice ima nocoj skupno strogo obvezno pevsko vajo.

m Ljudska univerza v Studencih je imela te dni občni zbor. Znano je, da je ta kulturna institucija najdelavnejša v državi. Iz poročil predsednika župana g. Kaloha, šolskega upravitelja g. Kontlerja, tajnika g. Oblaka, blagajnika g. Pušnika in člana nadzornega odbora g. Lintnerja je bilo razvidno, da je bilo v pretekli sezoni 21 predavanj in da šteje Ljudska univerza v Studencih 92 članov. Med njimi je največ železničarjev, obrtnikov in delavcev. Za častnega člana Ljudske univerze je bil izvoljen zaslužni kulturni delavec g. Ernest Vranc, ki je bil nedavno imenovan za šolskega nadzornika v Laškem.

m Drava je naplavila pri Zrkovcih truplo že 4 mesece pogrešanega 46letnega posestnika Jakoba Visočnika z Meljskega hriba. Njegovo truplo je bilo že v razkroju.

m Mariborski plavalni klub! Obvezen se stanek članstva bo v sredo, 27. t. m., ob 19. v Aljaževi sobi hotela »Orel«. Dnevni red: treninzi v bazenu in spored za leto 1940.

* Na slovanskem koncertu slušatelj Glasbene akademije bomo 3. aprila slišali Dvorakov tercet, njegovo znamenito Sonatino op. 100, ariji iz oper »Evgenij Onjegin« in Prodana nevesta ter druga velika dela glasbene literature. Predprodaja pri »Putniku«.

* Tudi Vam se nudi prilika, da za mal denar obiščete Milano (velesojem), Benetke, Padovo in Trst od 14. do 18. aprila ob priliki izleta »Putnik-a« Maribor. Zadnji rok za prijave 30. marec. Točni sporedi in informacije pri »Putnik-u«, Trg svobode-grad.

* »GRAD SREČE« TPZ »Putnik« glavna kolektura drž. razredne loterije. Velika izbira srečk raznih števil. Zrebanje 1. razreda 40. kola že 12. aprila. Milijonski dobitki! Preizkusite svojo srečo! Nabavite srečke v »Gradu sreče« Putnik-u, Maribor, Trg svobode-grad.

* Občni zbor podružnice Slovenskega planinskega društva v Mariboru se vrši v sredo, 27. marca v lovski sobi hotela »Orel«, s pričetkom ob 20. uri.

m Nočna lekarniška služba (od 23. do vključno 29. t. m.) lekarna pri sv. Anehu, Glavni trg 20, tel. 20—05; Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Kino

* Grajski kino. Veseli velikonočni spored »Anton zadnji« Hans Moser. Smeh zabava in zopet smeh.

* Esplanade kino. Danes zadnjič »Seržan Berry« z Hans Albers-om. V sredo zabavna češka opereta »Veseli bohemi«.

* Kino Union. Naš velikonočni spored »Vesela Skota« z Stan Laurel-om in Oliver Hardy-em v glavnih vlogah. Salve smehal

Mariborsko gledališče

Torek, 26. marca: Zaprto.

Sreda, 27. marca: Zaprto.

Četrtek, 28. marca, ob 20.: »Gejša«.

Red C.

Sancinovo gostovanje v »Ciganu baronu«. Naš bivši tenor in sedanji član ljubljanske opere g. Belizar Sancin nastopi prvič po svojem odhodu iz Maribora zopet na našem odru. Gostoval bo to soboto v Straussovi priljubljeni opereti »Cigan baron« kot Barinkay.

Radio

Torek, 26. marca

Ljubljana: 18. Ruske pesmi in skladbe; 19. Napovedi, poročila; 19.20 Naša nova notranja kolonizacija; 19.50 Gospodarska poročila in nasveti; 20. Lahka glasba; 22. Napovedi, poročila; 22.15 Pesmi, šlagerji in kupleti. — Beograd: 17.45 Narodne pesmi; 18.20 Vokalni koncert; 20. Koncert kvarteta; 21.10 Klavirski koncert; 22. Violinski koncert. — Milan in Firence: 17.15 Violinski koncert. — Milan: 21. Webrova opera »Oberon«. — Dunaj: 21.15 Beethovnove dela; 18. sopran in klavir. — Bukarešta: 21.30 klavirski koncert. — Firence: 21.45 koncert na dva klavirja.

Zahvaljujemo se vsem, ki so spremili nepozabnega moža, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Rapoca

posestnika

na njegovi poslednji poti, vsem, ki so se na katerikoli način oddolžili njegovemu spominu in nam stali ob strani v teh težkih urah.

Maribor, 26. marca 1940.

Zena, otroci in sorodstvo.

POZOR KINOOBISKOVALCI!

Cenjeno občinstvo tem potom posebej opozarjamo na naša dva naslednja odlična filma, ki po svoji kvaliteti prekašata eden drugega.

Od srede, 27. marca do vključno 1. aprila

Veseli bohemi

Prvi veseli češki film, sijajna opereta polna zdravega humorja in duhovitosti, odlična režija in izborna igra. Film, ki po svoji zabavnosti vsebini, dovtipih in zapletljajih prekaša daleč zadnji češki film »Vražji študenec«.

V glavnih vlogah najboljši češki igralci

Jarmila Kširova

nova zvezda na filmskem nebu

Hana Vitova, A. Novotny, Jan Kreuzmanni itd.

Kino Esplanade

Telefon 25-29

POZOR LJUBITELJI DOBRIH FILMOV!

Od torka, 2. do vključno nedelje 7. aprila

Njena prva ljubezen

v glavni vlogi popularna

Deanna Durbin

Najnovejši glasbeni, pevski in umetniški velefilm. Po znanih triumfih prvih filmov ter nadarjene mlade umetnice »Ona in njenih 100« in »Pesem sreče« nastopa v novem filmu, filmu mladosti, ljubezni in glasbe, v katerem po je sledeče pesmi:

Nevarna leta, Moja edina, Lepa si kot slika in Bodi dober skavt, ter nekoliko krasnih arij iz Delibeovih in Gounodovih oper.

Nedvomno višek užitka za vsakogar!

Kino Esplanade

Zanimivosti

Kako je prišla Brazilija do svojega imena

Albin Zalaznik / „Krvaveče“ veje drevesa, podobne žilam iz telesa orjaških živali

V sv. pismu čitamo, da je veljaku Kisu zmanjkalo nekaj oslic. Velel je sinu Savlu: »Vstani! Pojdi jih iskati!« Savel se je res odpravil — pa glej, kaj se je zgodilo? Naletel je na Samuela in ta ga je mazilil za kralja. Mesto izgubljenih očetovih oslic je Savel našel kraljestvo.

Prav tako je leta 1500 po Kristu portugalski morjeplovec Cabral čakal radostno iznenadenje. Kralj Emanuel Srečni ga je poslal po svetu gledat, kako je s potjo v Indijo, ki jo je bil malo prej odkril Vasco da Gama. Ko je Cabral plul proti ravniku, so se ga polotili vzhodni vetrovi ter ga prignali daleč na zahod. Mesto v Indiji je mož prjadral v Ameriko in tam odkril — Brazilijo.

Pa ne morda, da bi bil Cabral tisti, ki je novo odkritje tako krstil. Bil je veliki petek, ko je stopil na suho. Dal je na pravih ogromen lesen križ ter ga pritriliti na najvišjo palmo, ki je rasla blizu obale. Potem je na vse vetrove razglasil, da zaseda v imenu portugalskega kralja »Ilho da vera Cruz«, to se pravi »otok resničnega križa«. Cabral je namreč mislil, da ga je zaneslo na otok, ki sameva sredi neizmernega oceana.

Po zasedbi domnevnega otoka je odpremil ladjo v Lisbano poročat kralju, da se mu je država povečala. Z ostalimi ladjami je jadril nazaj proti vzhodu, da pride okoli Afrike vendarle v bajno Indijo. Zgodovina poroča, da je nazadnje došel tja, kajpa ne brez bričkih žrtv.

Ves zadovoljen je kralj Emanuel Srečni vključil novo deželo v svojo kolonialno posest. Tako je ostalo več kakor tri sto let. Odboril in potrdil je tudi ime. Toda imenu ni bil usojen dolg obstanek. Ljudje so se rajši oprijeli drugega naziva. To je šlo povsem naravno, brez hrušča in trušča. Niti rahla sled kake nepokorščine ni obsenčila srečno Portugalsko.

Kmalu so se v novi koloniji pojavili naseljenci ter začeli saditi sladkorni trst in druge koristne rastline. Tla so bila rodovitna in zato so kolonisti lahko izvažali v matično deželo polno pridelkov. Doma so znali vse te dobrate ceniti, najbolj so jim pa bile vseč veje neznane drevesa iz pragozda.

Čudne so bile te veje! Zdele so se podobne žilam iz telesa orjaških živali. Če si vejo prelomil, se je prikazala živoredeča barva. Človek bi bil menil, da ga vsak hip obrizgne kri. Pa ne, kri se ni pretakala, marveč je bila videti strnjena. Če so take prelomljene veje ležale na kupu, je ob bežnem pogledu nastal vtis, kakor da tli žerjavica.

»Mar ni to brazza (ogljje)?« so vzklikali Španci.

»Res, res! Pravcati Pao do Brazil (les žarečega oglja)!« so pritrdjevali Portugalci.

Iz tega lesa se je dalo črpati kaj uporabno barvilo. Obneslo se je v mnogih primerih. Bilo je boljše od vsega, kar je do tedaj služilo za barvanje. Res je, že stari Feničani so umeli barvati na škrlat, toda kako dragi so bili njihovi škrlatni plašči! V enem samem plašču je tičalo premoženje. Tako oblačilo je bilo za kralje, ne za navadne smrtnike.

Pomenilo je pravo srečo, da se je našel v novem svetu »les žarečega oglja«. Rdečilo, ki ga je nudil ta barvarski les,

je bilo trpežno in obenem dovolj poceni. Kaj kmalu so se ljudje na Portugalskem navadili, da so čudoviti les zaradi podobnosti z žerjavico kratko in malo imenovali »tleeče ogljje« ali brazil. Po naše bi se reklo pražiljka. Kar nič dolgo ni potem trajalo, pa se jim je zdelo naravno, da kolonijo, kjer je bila pražiljka doma, krstijo za deželo pražiljke ali brazilsko zemljo. Jedrnato govorjenje je obe besedi strnilo v eno samo — nastal je »Brazilija«. Iz ljudstva je novo ime hitro prodrl do uradov in pa v širni svet. Ob smrti kralja Emanuela so že povsod v Evropi vedeli, da šteje med portugalske kolonije tudi velika in bogata Brazilija.

7000 frankov pa ni vreden mož

No, niso vse ženice takšnega mnenja, kakor je bila stroga Angležinja. Kajti, ne izdamo ženskih skrivnosti, če povemo, da so Eve, ki bi ne dale svojega možička za vse na svetu od sebe, so pa spet druge Ksantipe, ki bi svojo slabšo zakonsko polovico najraje videle na — luni, pa še tam na oni temni plati, ki ne pokaže nikoli zemlji svojega obraza...

Iznajdljiva Angležinja, ki je iskala deset let svojega zvestega moža, se je

namreč obrnila na detektivsko pisarno, naj ji ga poišče. Neki detektiv je stikal po opisani osebi, končno je le našel moža. Izgubil je za iskanje 260 ur časa in preromal 500 km. Ko je pa ženi predložil svoj račun — 7000 frankov, se je ta uprla, češ, da absolutno ne plača tolikšne vsote za moža. Zdej bo vohala sama za njim, da prihrani denarce, ki bi bili za nevhvaležnega zakonca zavržena vsota...

Zdravljenje paralize z X žarki

Ravnatelj klinike za kožne bolezni v Kölnu, dr. Bering je po 20letnem proučevanju zdravljenja sifilide in mozga prišel do zaključka, da ju je lahko mogoče zdraviti s pomočjo rentgenskih žarkov. Že med svetovno vojno se je dunajskemu zdravniku Wagner-Jaureggu posrečilo

Dovolj žita v rezervi ima Slovaška. Do nove žetve lahko še izvozi 6000 vagonov pšenice in 4000 vagonov koruze.

zdravljenje zaradi sifilide omehčanega mozga z umetno injekcijo malarije. Ker je ta postopek precej težak, je Bering iskal drugačnega izhoda. Zdravil je paralitike, ki se niso mogli podvreči malarični kuri, z rentgenskimi žarki. Dosegel je odlične uspehe. Zdej se lahko na ta način ozdravijo paralitiki, ki so bili sploh obsojeni na smrt. Zdravljenje z rentgenskimi žarki je v primeri z malarično kuro nenevarno.

Zvonove in bakrene strehe bodo zlili v topove

Posebni dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« javlja iz Berlina, da »bodo po Nemčiji sneli zvonove iz cerkvenih stolpov in jih predelali v vojni material. Malo pred velikonočnimi prazniki je maršal Göring izdal nalog o rekviriranju zvonov, kar priča o odločnosti nemških političnih in vojaških čimteljev. Pripravili so za primer dolgotrajnejše vojne. Odlok sam navaja med drugim, da je treba računati v primeru zavlečenja vojne na dovoljne rezerve vojaškega materiala.

Zvonovi so z malimi izjemami last cerkve. Država je prevzela samo stroške

snemanja in prevoza. Na kraju vojne je predvidena zanje primerna odškodnina. Odlok tudi navaja eventualno zamenjavo bronastih zvonov za drug material, razvidno pa ni, če bodo nadomestni zvonovi izročeni cerkvam že zdaj ali šele po vojni. Sedanji zvonovi imajo 75% bron in bakra in 20 do 25% cinka, kar se lahko topi in z dodatkom nekaj bronu in trdega bronu uporabi za vlivanje topov.

Država je vzela v evidenco tudi bakrene cerkvene strehe in druge kovinske dele stolpov. Vsak bakreni material mora biti brezpogojno prijavljen. Država do-

poslanik Čehoslovaške Fierlinger se je vrnil iz Londona na svoje službeno mesto v Moskvo, s čimer se demantirajo vesti, da so sovjeti priznali protektorat nad Češko.

Francoske čete za Afriko. V prvi polovici aprila bo Francija poklicala pod zastave nove letnike. Večina teh bo odposlana v Afriko.

10 milijonov nezaposlenih je bilo v prvih dveh mesecih v USA.

400 nemških cisternskih vagonov čaka v Konstanci ob Črnem morju na ruski petrolej iz Bakuja.

Obilnica konca državljanske vojne v Španiji bodo slavili v »Tednu miru« od 26. marca do 1. aprila.

Podaljšek Siegfriedove črte od Aache-na do Severnega morja, ob vzhodni nizozemski meji, je končan. S tem so zavarovani westfalski rudniki tudi s severa.

Avtomatska blagajna ga je zadušila. Blagajnik neke banke v New Yorku je vdrl ponoči v novo avtomatsko blagajno. Ko je vrata odprl, so se ta nenadoma z močnim sunkom zaprla in stisnila vlomilca, ki je v groznih bolečinah izdihnil.

Levinia na ulicah Cuneia v Piemontu je povzročila splošno paniko. Ušla je iz kletke in neki gluhonemi pometal jo je smelo odvedel s pomočjo čuvajev nazaj v celico.

— Ste onih deset Ircev, ki so včeraj pobegnili iz ječe, spet prijeli?

— Da, gospod ravnatelj. Trinajst smo jih vtaknili v luknjo...

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

30

»Potem sem odšla v Kampaly, kjer bi se morala srečati s svojim možem. Ko sem prišla v Kampaly, nisem našla svojega Billa. Pač pa me je čakala brzojavka, češ da je hudo obolel za mrzlico nekje v Ugandi ter naj pridem takoj k njemu. Billa se je mrzlica čestokrat lotila. Čez glavo sem imela opravka. Nikomur nisem utegnila pisati, kje sem. Samo Filip je vedel, kam sem odpotovala. Toda njemu nisem hotela pisati, ker sem mu ob slovesu rekla, da mu še pisala ne bom. Mislila sem, da je najbolje, če se zares razideva za vselej. Kaj bi le dejal moj Bill, če bi izvedel. Moj Bog, kakšno sceno sva imela nekoč, ker je slučajno odkril pismo nekega moškega, ki mi je pisal...« Eliza je pripovedovala v eni sapi. ne da bi se ozrla v Gleno.

»In predno je Bill popolnoma okreval, sem še sama zbolela. V strašnem kraju sva bila, okuženem z malarijo. Bill je postal nestrpen, ker bi moral v kratkem v Kongo. Težko bolna sem še bila, ko je odšel in ga je zdravnik z misijonarske postaje zagotovil, da bom zanesljivo ozdravela. Prvič sem vstala iz postelje tisti dan, ko je Bill odhajal. Sama veste, kako sebični so možje! In če bi samo

slutila, kar se sedaj dogaja, bi mu nikoli ne dovolila oditi. Vendar pa na to še pomislila nisem! Hudo bolna sem bila, saj me razumeš? In Bill bi izvedel, poznal bi, da to ni njegov... Več mesecev ga ne bo. Svetoval mi je, naj grem k svoji sestrični, čim bom okrevala in bom mogla na pot. S težkim srcem sva se ločila. Prijatelji so mi svetovali, naj me spremlja postrežnica, pa sem odklonila. In tudi pisala nisem nikomur, da pridem, niti Filipu. Rekla sem si, da pojdem naravnost k njemu. Potem bi zadevo oba takoj uredila. Prepričana sem bila, da se bo on zavzel zame. Vedela pa sem, da Bill nikoli ne bo privolil v ločitev. Trdovraten katoličan je, veste!«

»Torej se ne morete poročiti s Filipom!« je občutila Glen nekakšno zadostženje in zmagovalje. Še en vzrok manj, zaradi katerega naj bi ona, zakonita žena Filipova, odnehala ter prepustila svojega moža ženi, ki bi nikoli ne mogla postati prava Filipova žena, kvečjemu njegova ljubica ali priležnica. Glen je naravnost dolžna, da obvaruje Filipa pred takim življenjem.

Eliza pa je nadaljevala: »In tako sem prišla sem, čim hitreje sem mogla. Za-

drževala se nisem niti s pisanjem in običajnimi brzojavi. Pa saj nisem mogla pisati! Morala sem ga videti. Zelo neljubo bi mi bilo, če bi za stvar izvedela moja sestrična Anita prej, nego bi s Filipom zadevo sama uredila.«

»Pa niste ničesar slišala o najini svatbi?« jo je vprašala Glen.

»Niti besede! In kako naj bi si kaj takega mislila?« je pričela spet jokati. »Šele štiri mesece je, kar sem ga bila zapustila.«

Štiri mesece! Glen je bila teden dni manj v Afriki! Čudno, kako more mož v tako kratkem času zamenjati ljubljeno ženo z drugo. V tem hipu je skoraj zasovala Filipa. Čemu je to storil? Ker ga je rešila samote ter mu pomagala pozabljati nesrečo? Ali se mu je mudilo in se je bal, da bi je ne vzel kdo drugi, na priliko kak farmar, ki že dolgo stika za ženo, ki bi imela tudi kaj pod palcem?

Denar? Zamislila se je nad okolnostjo, ali morda tudi pri Filipu ni igral denar poglavitno vlogo. Ne, tega si ni mogla predstavljati. Verjetno je bila kriva ta nezmožna samota, ki je trpela Filipa. In ona mu je izpolnila samotne dneve. Prišla mu je zadovoljstvo in mir. In pripravljena je bojevali se zanj z vsem svetom!

Posrečilo se ji je, da je naposled prepričala Elizo Oliverovo, da je sprejela njeno pogodbo.

»Z avtomobilom se takoj odpeljite na

postajo. Vlak ob petih še ujamete. S seboj vam dam ček, ki ga lahko vnovčite v moji banki v Nairobi. Pri sebi imam le nekaj bankovcev. Če želite, vam jih dam. In pišite mi iz svojega hotela. Vsa pisma pa naslovite na mojo banko, ki mi jih bo kasneje dostavila. Pomagala vam bom v vsem. V vsem, me razumete? Seveda, dokler boste držala prisego in Filip o stvari ne bo ničesar izvedel!«

Eliza je bila osupla ter je k vsemu privolila. Toda s težkim srcem je odšla k avtomobilu. Z obema rokama se je oklenila torbice, v kateri je imela Glenin ček. In že je računala: pet sto liber, sama jih ima štiri sto, pa tudi Billov mesečni prispevek ni reven. Torej? Zakaj bi ne vzela še Gleninega denarja. Naj vsaj plača, kar je morala trpeti. In izvabila ji je celo prisego, da ničesar ne pove Filipu! Ne, to Glen ni lepo storila!

Glenin težak ček je precej razpršil Elizino žalost. V Nairobi pojde, kjer bo v najlepšem hotelu preživela nekaj krasnih tednov. Zakaj žalost in solze? Pa če se je morda celo motila? A naj pride najhujše, Bill je vendar dober človek, ki jo je oboževal. Nekoč je izjavil, da bi ubil vsakogar, ki bi mu jo hotel odpeljati.

»In kaj bi storil z menej?« ga je vprašala takrat.

»Tebe bi ne pustil, kajpada. Brez tebe vendar ne morem živeti.« ji je mračno odgovoril.

(Dalej.)

ZIVAHNO GRADBENO GIBANJE NA TEZNEM IN POBREŽJU

Kljub vojni psihozi, ki se že vsepo- vsod pozna, se je pričela na Teznem in Pobrežju prav živahna gradbena sezona. V gradnji je v obeh krajih okoli 15 novih stavb. Zanimivo je, da so pri teh novo- gradnjah že vpoštevana navodila glede predpisanih zaklonišč pred zračnimi na- padmi. Vsaka stavba ima posebno zaklo- nišče.

in Z nožem nad ženo. Blizu Sv. Petra sta se sprla zakonca D. Med preprirom je Ivan D. pograbil nož in zabodel svojo 32 letno ženo Marijo, ki so jo morali pre- peljati v tukajšnje bolnišnico.

Mali oglasi

Razno

BUČNO OLJE.
vedno sveže in dobro, nudi
Tovarna bučnega olja, Mari-
bor, Taborska ulica 7. 861-1

CEPLJENO TRSJE
prvorazredno, dinar komad,
divjake, korenjake, sadno
drevje nudi Zlher Franjo,
Zamušani, Sv. Marjeta. Mo-
škanjci. Zahtevajte seznam!
1168-1

ALI ŽE VESTE
da kupite najceneje za praz-
niške rozine slive, lešnike, čo-
kolade, mandeljne itd. v trgo-
vini Josip Lešnik, Krekova
ulica 6. 1221-1

ESPERANTSKO DRUŠTVO
V MARIBORU
vabi na svojo redno letno
skupščino dne 27. marca ob
20. uri v Aljaževi sobi hotela
»Orel«. Odbor. 1582-1

TRAJNI KODRI
takoj valovi, z najboljšim apa-
ratom. Gledališka frizerka
Marica Požar, Vetrinjska 11.
1587-1

ČEŠPLJOVA DREVESCA
domače in bosanske češplje,
breskve, vinsko trsje, kore-
njaki Götthe 9. Sadijstvo Do-
linšek, Kamnica, p. Maribor.
1592-1

BUKOVA IN BOROVA DRVA
cepanice, jelove ali smrekove
trame, deske in štafle. Ponu-
diti na ogl. odd. lista pod »Iz-
voza«. 1597-1

NAZNANJAM
cenj. občinstvu, da sem pre-
vezl s 1 aprilom 1940 pekarno
v Zg. Radvanju, Pohorska ce-
sta 30 od gosp. Begana An-
tona ter bom cenj. občinstvo
točno in solidno stregel z be-
lim, polbelim, črnim, parjenim
belim, rženim in rumenim rže-
nim kruhom. Nadalje z luk-
suznimi domačimi keksi —
suhorji in dalmatinskimi peci-
vom. Se priporočam cenj. ob-
činstvu. S spoštovanjem Jože
Dietz, pekarna »Dina«. 1598-1

PODPISANI PETRIČ FRANC
jeklar, delavec v Prevaljah,
obžalujem vse žalivke, kate-
re sem izrekel gospej Rifi
Mariji, gostilničarki in posest-
nici v Farni vasi, Prevalje,
iste preklicujem ter se zahva-
lujem gospej Rifi Mariji, da
je odstopila od sodnijskega
postopanja. 1606-1

SLIKARSKE VZORCE
od 1 do 5 barv prodam po
nižjih cenah. Istotam se
sprejme slikarski vajenec. —
Vetrinjska ul. 18, Jurij Juter-
šnik. 1607-1

Posest

STAVBENE PARCELE
zelo sončna lega v mestu na
prodaj. Povprašati v upravi.
1542-2

MALA HIŠA
se prodaja pod Pohorjem, 1000
m. cena 10.000 din. Vpraša se
Hostejeva 72. 1589-2

MALO POSESTVO
kupim v bližini Maribora, z
malim vinogradom in sado-
nosnikom. Vprašati pri Jeza,
Mlinska 28, Maribor. 1594-2

Čitajte »Večernik«

Ne pozabi naročnine!

NAČRTE

preračune, stanovanjske hiše,
vile, industrijske zgradbe,
adaptacije, gospodarska po-
slopija izvršuje po solidnih ce-
nah Marko Stuhec, zidarSKI
mojster, Ivanjokovci Podjetje
je izvršilo dosedaj že več naj-
modernejših šolskih poslopij
(med drugimi tudi v Slatina
Radenci), denarnih zavodov,
stanovanjskih hiš, vil itd. 1596-2

Kupim

VEVERICE, KUNE, LISICE,
DIHURJE, DIVJE ZAJCE
in ostale kože divjadi ku-
pujem po najvišjih dnevnih
cenah. Sprejem v strojenje
in barvanje. Semko, Maribor,
Aleksandrova 13. 1584-3

ZAGANJAC
z oljnim hlajenjem za elektro-
motor 25 Ks kupimo. Zvezar-
na Muta, Muta ob Dravi. 1602-3

Prodaj

KROMPIR
najboljše vrste, za seme, se
dobi v trgovini Franjo Kole-
rič, Studenci, Kralja Petra
cesta 37. 1588-4

PRODAM PRAŠICA
gramofon in polišstvo, Alek-
sandrova c. 31, Pobrežje. 1608-4

ZLOŽLJIVA BETONSKA
SMETIČNICA
se takoj prodaja. Mlinska ul. 4.
1609-4

Stanovanje

TRISOBNO STANOVANJE
lepo, sončno se odda 1. ma-
ja v novi hiši, Slovenska 39.
Povprašati Gospojna 13. 1567-5

Soba odda

SOBA S ŠTEDILNIKOM
se odda dvema osebam. —
Streliška c. 1. 1579-7

SOSTANOVALEC
se sprejme na hrano in stano-
vanje. Židovska ul. 14-I, vra-
ta 8. 1581-7

GOSPOD
se sprejme takoj na hrano in
stanovanje. Gubčeva 5, Melje
1593-7

Soba išče

V območju Kralja Petra trga
se išče

OPREMLJENA SOBA
s kopalnico. Naslovi se odda-
jo v trafiki Dvořakova 10.
1445-8

MAREC 1940

Torek 26 31 dni

Peed sezona!

prodajamo 300 parov
letnih čevljev in sandalet
po starih cenah
od 125- do 195-
Oglejte si stransko izložbo

»KING SHOE«

Gospodsk. ulica 3C

Sluzba dobi

FRIZERKO
dobro dlavko, sprejem. Pla-
ča 350 din. hrano in stanova-
nje. Stopar Ivanka, Pobrežje
št. 65. 1605-9

ELEKTRIKARJA
samostojno moč, za instala-
torska dela in vodstvo hidro-
centrale za istosmerni tok,
sprejememo v stalno službo.
Ponudbe pod »Drava« na
upravo lista. 1603-9

SAMOSTOJNA KUCHARICA
za vsa hišna dela, snažna,
poštena in urna, z znanjem
nemškega jezika se s 1. apri-
lom sprejme. Babič, Tezno,
Maistrova ul. 11. 1601-9

Sluzba išče

MLADENIČ
išče službo sluge v restavra-
ciji. Čerič Jožef, Dogaše 83
pri Mariboru. 1591-10

Dopisi

BOLJŠI OBRTNIK
z gotovino želi znanja z go-
spodično do 30 let z nekaj
premoženjem v svrhu ženit-
ve. Dopisi pod »Pomlad« na
ogl. odd. »Večernik«. 1600-12

Pouk

NEMŠČINA, FRANCOŠČINA,
ITALIJANŠČINA
po lahki, hitri metodi. Indi-
vidualen pouk. Zajemčen
uspeh. Aleksandrova c. 14/I,
levo. 1595-13

Lokal

DELAVNICA
velika 100 km², svetla, pri-
pravna za vsako obrt ali skla-
dišče, se takoj odda. Izve se
pri Semko, Aleksandrova 13.
1590-14

Proti kamenčkom

v ledvicah, mehurju in žolču ter za zdravljenje njihovih bo-
lezni uporabljajte:
ZDRAVILNI DUBRAVKA ČAJ
Uspeh zajemčen, poskušajte tudi Vi. Ena skatla din 36-
tri skatle din 90. — franco pošlino. Dobi se v vsi lekur-
nah, kjer jih ni, pošljite: Kem. farm. laboratorij Mr. Ivo
Andrić, apotekar, Mostar.
R. S. br. 14471. 23. V. 1938.

Umrli nam je naša predraga soproga, ma-
ma, nona in teta, gospa

Antonija Martelanc, roj. Kariš

Pogreb bo v Ptuj v torek, 26. marca, ob
16., iz hiše žalosti, Minoritski trg 7-II., na
mestno pokopališče.

Ptuj Ljubljana, Trst, Celje, 25. marca 1940.

Zaluje družine:
Martelanc — Plesnikar — Kariš.

Širite »Večernik«

Ob bridki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega ljubega moža, očeta, starega
očeta, tasta in strica, gospoda

Gabrijela Majcena

se najtoljeje zahvaljujemo: g. stolnemu vikarju P. Pribožiču za duhovno pomoč med bo-
lezni in na smrtni postelji ter g. dr. Ivanu Koprivniku za požrtvovalno zdravljenje; go-
spodu banu dravske banovine, prevzvišenemu g. škofu, gg. senatorjem, bivšim narodnim
poslancem in banskim svetnikom, zastopnikom krajevnih občupravnih, policijskih in
sodnih oblastev ter državnega tožilstva, zastopnikom stolnega kapitlja, zastopnikom
uradništva banske uprave, zastopnikom mestne občine mariborske in občine košacke, čla-
nom načelstva Spodnjestajerske ljudske posojilnice in ravnateljem denarnih zavodov, za-
stopnikom društva in pokojnikovim stanovskim tovarišem, pokojnikovim snežniškim ro-
jakom z gg. župnikom, šolskim upraviteljem in banovinskim zdravnikom na čelu ter vsem
ostalim za tako častno in številno spremstvo na zadnji poti; g. stolnemu in mestnemu žup-
niku za ganljivi govor, pomnoženemu pevskemu zboru »Maribor« za žalostinke, vsem da-
rovalcem vencev in cvetja, kakor tudi vsem onim, ki so namesto venca na grob darovali
za dobre namene, zlasti g. banu in uradništvu banske uprave, in končno vsem prijateljem
in znancem, ki so nam ustno ali pisмено izrazili sožalje in nas ob težkem udarcu tolažili.

Vsem: Bog plačaj!

Maribor, Ljubljana, Split, 21. marca 1940.

ZALUJOČA RODBINA.

Naš ljubi sin

Friderik Rečnik

elektroinženir

je umrl 25. marca 1940 na posledicah tragične nesreče v najlepši moški dobi,
star 26 let.

Zemeljski ostanki našega pokojnika bodo blagoslovljeni 27. marca ob 15. uri
v mrtvašnici mariborske Splošne bolnišnice, nakar bodo prepeljani v krematorij
v Gradec, kjer bodo upepeljeni.

Maribor, 26. marca 1940.

Globoko žalujoči starši.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ža-
lostno vest, da je naša nadvse ljubljena in nepozabna mati ozir. stara mati, tašča,
teta, gospa

Klara Vogler, roj. Zuska

v petek, dne 22. marca 1940, ob 1. uri po mukopolnem trpljenju v 61. letu svoje
starosti Bogu vdano umrla.

Nepozabna pokojnica je bila v soboto, dne 23. marca 1940, ob 16. uri na
farnem pokopališču v Petanjcih v rodbinski grobnici pokopana.

Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, 26. marca, ob 9. uri, v župnijski cer-
kvi pri Kapeli.

Petanjci, Motvarjevci, Graz, Weiz, dne 22. marca 1940.

Hilde Mraz, roj. Vogler, Margit Toplak, roj. Vagler, hčerki, v imenu vseh sorod-
nikov.